

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

LOTYNŲ KALBOS IR ANTIKOS KULTŪROS DALYKO MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA

Integralus kompetencijų ugdymas(is) mokantis lotynų kalbos ir Antikos kultūros

Agnė Ingelevičienė, Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos lotynų kalbos mokytoja
metodininkė

„Lotynų kalbos ir Antikos kultūros Bendrosios programos tikslas – suteikti mokiniams klasikinę Europos humanitarinio ugdymo paradigma paremtą humanitarinio išsilavinimo pagrindus. Svarbiausios ugdomos kompetencijos – **pažinimo** ir **kultūrinė**, stiprinančios kritinį mąstymą, gebėjimą lyginti lotynų ir gimtosios bei užsienio kalbų faktus, vertinti skirtingų epochų kultūros reiškinius, jų įtaką dabarčiai bei padedančios formuoti europinę ir nacionalinę tapatybę.

Įgyvendinant Programą ugdomos šios kompetencijos, jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą:

- pažinimo
- kultūrinė
- komunikavimo
- pilietiškumo
- kūrybiškumo
- skaitmeninė
- socialinė
- emocinė ir sveikos gyvensenos

Pažinimo kompetenciją mokiniai ugdosi:

- mokydami lotynų kalbos fonetikos, kirčiavimo, gramatinės sandaros ir leksikos;
- nagrinėdami svarbiausius senovės Graikijos ir Romos istorijos įvykius, kultūros reiškinius ir jų reikšmę Europos ir Lietuvos kultūrai;
- analizuodami į tarptautinę vartoseną įėjusių lotynų kalbos frazeologizmus;
- susipažindami su Antikos kultūros (plačiąja prasme) recepcija, mokiniai ugdosi gebėjimus pažinti save ir pasaulį.
- Siedami įvairių kultūros sričių žinias, patirtį ir įgūdžius, formuojasi kultūros visumos suvokimą.

Kultūrinę kompetenciją mokiniai ugdosi:

- mokydami lotynų kalbos fonetikos, kirčiavimo, gramatinės sandaros ir leksikos;
- nagrinėdami svarbiausius senovės Graikijos ir Romos istorijos įvykius, kultūros reiškinius ir jų reikšmę Europos ir Lietuvos kultūrai;
- analizuodami į tarptautinę vartoseną įėjusių lotynų kalbos frazeologizmus;
- susipažindami su Antikos kultūros (plačiąja prasme) recepcija, mokiniai ugdosi gebėjimus pažinti save ir pasaulį.
- Siedami įvairių kultūros sričių žinias, patirtį ir įgūdžius, formuojasi kultūros visumos suvokimą.

Komunikavimo kompetenciją mokiniai ugdomi:

- Formuodamiesi gebėjimą atpažinti, suprasti ir teisingai interpretuoti įvairiakalbėje aplinkoje vartojamus žodžius ar posakius;
- mokymdamiesi versti iš lotynų kalbos ir į lotynų kalbą nesudėtingas frazes, paaiškinti iš lotynų kalbos kilusius tarptautinius žodžius ir terminus;
- mokymdamiesi atpažinti jų raišką įvairiose šiuolaikinio gyvenimo situacijose, suprasti ir paaiškinti antikinės kultūros savitumą;
- Mokymdamiesi geriau suprasti kitas kultūras, ugdydamiesi toleranciją ir nepakantumą neapykantai.

Pilietiškumo kompetenciją mokiniai ugdosi:

- analizuodami senovės Graikijos ir Romos politinę mintį;
- interpretuodami ir kritiškai vertindami Antikos filosofų įžvalgas apie valstybės prigimtį, funkcijas ir politinius valstybingumo modelius;
- Susipažindami su senovės Atėnų istorija – demokratinės visuomenės ištakomis ir kova už demokratinį valstybės modelį – mokiniai ugdosi gebėjimą sugyventi bendruomenėje, pagarbą žmogaus teisėms ir laisvėms;
- Pilietines nuostatas mokiniai ugdosi nagrinėdami Lietuvos valstybingumo idėjų ištakas – LDK lotyniškus tekstus ir juose iškeliamas pilietines vertybes

Kūrybiškumo kompetenciją mokiniai ugdosi

- ieškodami reikiamos informacijos apie nagrinėjamus kultūros reiškinius, kritiškai vertindami jos patikimumą ir siedami su jau turimomis žiniomis;
- analizuodami, interpretuodami ir lygindami įvairių laikotarpių lotyniškų tekstus;
- analizuodami, lygindami ir derindami įvairias kūrybos formas, jie kelia ir plėtoja antikinę kultūrą pagrįstas idėjas;
- pristatydami, argumentuotai vertindami savo ir kitų kūrybą, atsižvelgdami į tradicijas, estetiką, reikšmingumą sau ir kitiems.

Skaitmeninę kompetenciją mokiniai ugdosi

- tikslingai naudodamiesi skaitmeninėmis technologijomis informacijai surasti, apdoroti ir pateikti, pristatymams ir su lotynų kalbos ir Antikos kultūros dalyku susijusiems tarpdalykiniams projektams rengti, bendrauti ir bendradarbiauti;
- atsakingai, saugiai naudodamiesi skaitmeniniais įrankiais ir technologijomis, etiškai bendraudami skaitmeninėje erdvėje.

Socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencija mokiniai ugdosi:

- Nagrinėdami žymių Antikos žmonių gyvenimus, siekdami pažinti ir įvertinti emocijų įtaką sprendimams ir būdus jas kontroliuoti;
- Analizuodami nuo Antikos laikų svarbias žmogiškąsias vertybes mokiniai ugdosi gebėjimus įvertinti elgesio pasekmes, geba paaiškinti, kaip sudėtingose situacijose vertybės padeda rasti sprendimus;
- Nagrinėdami tekstus apie žymių Antikos žmonių gyvenimą, antikinę sveiko gyvenimo būdo sampratą mokiniai ugdosi sveikos gyvensenos nuostatas

Kompetencijų integralumas

- Kiekviena lotynų ir Antikos kultūros pamoka gali būti skirta ugdyti vienai kompetencijai, tačiau tuo pat metu mokiniai gali ugdytis kelias kompetencijas, visų pirma, pažinimo ir kultūrinę, nes pamokose siūloma didesnę dalį skirti nurodytų įdomių istorijos, filosofijos, mitologijos, literatūros, meno ir kt. temų aptarimui, vėliau su jomis susiejant gramatinę medžiagą.

- Kitos kompetencijos pamokoje ugdomos integraliai, atsižvelgiant į pamokos temą, tikslą ir uždavinius:
- Klausimas diskusijai: kokias kompetencijas ugdyti būtų galima šiose pamokose? Kokiais metodais?

Pažinimo ir komunikavimo kompetencijų ugdymas	
Uždavinys	Aiškindamiesi lotyniško vienisinio sakinio modelį, skaito, verčia ir savarankiškai sudaro vienisinius sakinius lotynų kalba, vartodami žinomus žodžius ir taikydami morfologijos taisykles.
Pažinimo ir kūrybinės kompetencijų ugdymas	
Uždaviniai	<p>Mokiniai gebės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • perskaityti, išversti ir išnagrinėti lotyniškus užrašus, pavadinimus, šūkius ir paaiškinti jų sąsajas su pastatu, firma ar organizacija; • sukurti savo lotyniškų pavadinimų ir šūkių.

Kas svarbu planuojant kompetencijų ugdymo pamoką

- Mokinių poreikių analizė
- Mokinių įvairovės paisymas (individualizavimas, diferencijavimas, personalizavimas, pastoliavimas)
- Mokymąsi skatinanti aplinka
- Aiškus pamokos tikslas / uždavinys
- Aiškumas ir struktūruotumas
- Nuoseklumas, sistemiškumas ir tęstinumas
- Mokinių motyvavimas
- Mokiniais įveikiami mokymo(si) iššūkiai
- Gebėjimų ir įgūdžių pritaikymas sukuriant realybei artimas mokymo(si) veiklos situacijas
- Aktyvūs mokymo(si) metodai, skatinantys kritinį mąstymą, tyrinėjimą, atidų skaitymą, kūrybiškumą, problemų sprendimą
- Skatinimas sieti ir taikyti įvairių dalykų žinias, atliekant daugialygmenes užduotis
- Pasiūlos įvairovė, galimybės rinktis temas / užduotis / mokymosi būdus
- Grįžamojo ryšio gavimas ir mokytis skatinančio atsako teikimas

Į kompetencijas orientuotos pamokos pagrindas yra į išmatuojamus mokymo(si) pasiekimus nukreipta mokymo(si) veikla.

<https://www.emokykla.lt/bendrosios-programos/visos-bendrosios-programos/56?types=4&clases=&educations=>